

Den lykkeliges dagbog

Carsten Ploug Olsen

Lad fra sjælens grundfjeld spørgsmål stige, og Gud i det Højeste svare

Odense, d. 30.4 2019

Hvis freden overhovedet findes, findes den i mig selv.

Jeg har altid - eller så længe jeg kan huske - søgt freden i andre gennem kærligheden; hos min dual, Gud, andre. Derved er kærligheden blevet en helvedskraft og jeg er blevet afmægtig; jeg er ikke herre over andres kærlighed.

Jeg er blevet sårbar. Den smerte det er at være afhængig - til døden - af andre, skaber en dødssmerte i sindet. Og samtidig en længsel efter døden; til at smerten må holde op. Jo mere ondt det gør, jo mere er jeg afhængig af kærlighed, jo mere kærlighed skal til for at stille smerten, jo mere ondt gør det, når andre vender sig væk; en akustisk følelsesmæssig tilbagekobling, der ender med en smertefuld hyletone i mit sind.

Og andre vender sig væk. Det kan ikke være anderledes. Ingen kan bære en anden på sine skuldre. Ingen kan give mig det liv tilbage jeg mistede, da jeg selv startede den ufred, der så længe, længe - gennem årtier - har været i mit sind.

Jeg kan - måske - give mig selv livet tilbage. Ligesom jeg selv ødelagde det. Ja, netop fordi jeg selv ødelagde det, kan kun jeg selv give mig det tilbage. Gud kan ikke. Min dual kan ikke. Kun jeg selv, fordi pinen er i mig og er startet af mig.

Engang troede jeg, at hvis jeg skulle komme til et punkt, hvor kærligheden ikke længere gjorde ondt, ville det betyde, at jeg ikke elskede mere. Og hvilken angst er større end angsten for kærlighedens død?

Men er det ikke - lige omvendt - sådan, at først når jeg selv har givet mig fred - om muligt - og ikke længere er afhængig af andres kærlighed og barmhjertighed for at kunne leve - først da kan jeg - virkelig - elske?

Er det ikke sådan, at kærligheden og freden starter i os selv - ligesom ufreden og hadet?

Ved at være afhængig af andres nåde og barmhjertighed - ved at gå ud i verden med helvede i hjertet og tigge ben fra de riges bord - ved at søge eller måske kræve andres kærlighed - ved at lade andre bære mit liv eller søge at få givet livet tilbage af andre - lægger jeg da ikke en ubærlig byrde på andre?

Og vil de andre ikke med nødvendighed søge at afkaste denne byrde, så jeg igen står der - med dybere smerte, skrigende af smerte; er *dette* ikke præcis det jeg i bitre øjeblikke kalder for *kærlighedens helvedskraft*?

Begynder kærligheden og freden ikke først når jeg indser, at *ingen uden mig selv* kan give mig den fred og det liv tilbage, som jeg tabte, det liv jeg selv forødte, og siden desperat har søgt hos andre gennem næsten hele mit liv?

Er dette ikke vejen til større sindsro?

Jeg kan bruge resten af mit liv på en ørkesløs og smertefuld og fortsat jagt på livet og freden hos andre - og de skyldige for al denne elendighed; men vil jeg det, når nu problemet - ansvaret - og dermed også løsningen er i mig selv?

Odense, d. 1.5 2019

Det inderste hjertes kvaler

Jeg har givet en kort formel for de kvaler og smerter jeg lider under: Hvis en trænger ind i hjertets inderste er det der vi føler smerten, hvis hun går.

Jeg tænker mig, at disse kvaler kan afhjælpes på to måder: Ved *heroin* eller ved *indsigt*. Eller måske, som en tredje mulighed: Ved en langvarig bortmassering af de smertelige følelser og deres kerne.

Mine lidelser er så smertelige, at jeg i mange år egentlig bare har ønsket at dø. Som *Swift* har jeg i bitre øjeblikke tænkt på min fødselsdag som en sørgedag og hvert nytår som en fest; fordi jeg så havde et år kortere tilbage at leve i.

Men noget har ændret sig. Nu ønsker jeg ikke længere afslutningen. Jeg vil leve. Hvor smerteligt det end er. Jeg kan ikke forklare hvorfor. Måske er det resultatet af en proces, der har været igang længe. Ligesom andre af mine problemer der med årene er blevet løst eller mildnet. Jeg vil leve selv om jeg lider.

En stor del af min tid bruger jeg på at flygte fra eller søge at fortrænge lidelserne, der koncentrerer sig i angsten for at miste. Måske er en brugbar vej at standse denne flugt og disse forsøg på fortrængning og at føle det der nu engang er.

Det kunne jo være, at ligesom angsten kan tage til og vokse ud af proportioner, hvis man forsøger at fortrænge den, tiltager smerten hvis man forsøger at undvige den. Angst og smerte er måske som magiske væsker, der tiltager og farver alt efter deres nuance og natur når man forsøger at reducere eller lyve dem bort eller at flygte fra dem.

Måske er selve ønsket om at få smerten til at forsvinde en fejl? Måske er smerten et livsvilkår? Måske er den kærlighedens pris? Hvis ikke noget bliver så dyrebart og værdifuldt, at vi ikke kan tåle at miste det, lever vi så egentlig? Er det livets pris?

Hvis ikke vi elsker lider vi ikke? Er ensomhed at foretrække eller er ensomhed en form for død? Er det grundlæggende eksistentielle valg mellem livet med dets smerte eller ensomhedens død før døden?

Har hinduerne ret i at *alt er lidelse*? De søger ligesom buddhisterne befrielsen (*moksha*). Hinduerne mener, at *uvidenhed (avidya)* er årsag til lidelsen, mens buddhisterne peger på *begæret* som lidelsernes kilde.

Men begge filosofier forekommer mig at være *åndelig heroin*. Deres "befrielse" forekommer mig at være åndeligt selvmord. De forsøger at undslippe eller overskride, transcendere, det grundlæggende menneskelige vilkår som blandt andet er smerte og lidelse i stedet for mandigt at se det i øjnene og leve med det, acceptere det, uden nødvendigvis at ville ændre det.

Som jeg engang skrev i et digt:

Er lidelses ophør mulig eller bare ønskelig/ hvordan skulle vi uden den vide når vi går vild?

Hvad med det jeg skrev igår? At lidelsen skyldes, at jeg forventer og ønsker livet og kærligheden og freden fra andre. Vil lidelsen virkelig stoppe hvis jeg langsomt - langsomt og måske livsvarigt - gør mig fri af denne tanke og dette ønske, hvis jeg med *Jung* trækker disse projektioner eller skygger bort fra omgivelserne?

Er dette blot endnu en snuftagsløsning, en tvivlsom og måske umulig og ufarbar vej? Eller er det en sand vej som på længere sigt kan indmassere sin visdom i mit forpinte hjerte og sind og mildne - om ikke fjerne - lidelsen eller måske bare lære mig at leve med den?

Jeg ved det ikke.

KI 16.54

Glæden ved fysisk træning

Jeg har gennem efterhånden en del år haft glæde af fysisk træning og den sindsro og det velvære som kommer i timerne bagefter. Som nu til morgen hvor jeg cyklede ind til fitness-centret og trænede intensivt i en times tid.

Fordele ved træning er ikke kun mentalhygiejniske men også at man får en masse positiv respons og anerkendelse fra andre. Kvinders blik på gaden. Det er rart - men husk kun at samle appetit ude, men spis derhjemme.

Det er garanteret rigtigt hvad der står i *Vandrer mod Lyset*: Vi mennesker er fra vores skabere skabt som polygame væsner. Derfor er det naturligt at kigge. Kigge. Jeg er principielt monogam selv om min krop ikke er det, og jeg abonnerer på *Durants* tanke: *Det at blive elsket er monogamiet værd.*

Men tankerne og drifterne kan vandre. Det ville være uærligt at påstå andet. Som *Bent Isager* vist engang sagde noget i retning af: Det afgørende er ikke om vi har urene tanker (og voldelige impulser), men hvordan vi håndterer dem. Nogle handler på det lave, jeg forsøger at lade være.

Jeg elsker en god øjenflirt på gaden, men spiser hjemme.

Desuden: Min libido er for aftagende. Men det ved sindet åbenbart ikke. Det kigger stadig med glæde på det smukke køn. Længe efter at det har været presserende vigtigt at finde en mage (jeg er steriliseret - frivilligt - på grund af min sindslidelse, jeg er gift og godt og vel 50 med en aftagende evne) kigger jeg stadig.

Det er som *Per Petterson* skriver i *Månen over Porten* om sin mor: Som ung længtes hun efter at besøge *Sibirien* (tror jeg det var), men da hun blev ældre og for længst havde besøgt stedet - var hun stadig en person, der længtes efter at besøge *Sibirien*.

Med alderen er jeg også kommet til at se på fysisk træning som et middel til at undgå en for tidlig ældning og kropsligt forfald og livsstilssygdomme som diabetes og hjerteproblemer. Jeg hader tanken om at forfalde. Engang kan jeg vel ikke smyge mig udenom - men så længe jeg kan vil jeg kæmpe mod kroppens forsøg på disse urene tacklinger og slag under bæltstedet.

I m still standing.

Senere

Lucy in the sky with diamonds

Jeg har ikke været sammen med en kvinde i længere tid, uden at hun har været *den eneste ene* (eller dualen som *Vandrer mod Lyset* kalder det). Hvor rationelt en skabning er egentlig vi mennesker når det kommer til stykke?

Nogle gange har jeg forestillet mig hende som højt højt hævet over mig og min elendighed - et væsen jeg næsten ikke turde tænke på. Men det var lidt af en øjenåbner, da jeg kom i tanker om det der står i *VmL* om dualer: At deres følelsesliv er hinanden ligt.

Så måske er hun ikke så højt hævet over mig - lykkelig, succesfuld, rig - men præcis som mig. Ikke at jeg er glad for at hun måske også lider. Men der er mere bund - og en form for trøst - i tanken om vores ligeværdighed.

Måske findes hun et sted. Hun findes. Måske er det min kone. Eller en helt anden. Men hun findes og hun er som mig. Men selv om hun findes, må jeg hellere tænke som i går: Livet kommer ikke fra hende, men er i mig selv. Hun kan ikke bære mig, lige som jeg ikke kan bære hende.

Livet er ikke engang i fremtiden hvor jeg har vundet perfektion og prinsessen og det halve kongerige - men nu; selv om jeg er træt og urolig og begrænset og uperfekt.

Odense, d. 2.5 2019, tidlig morgen

Måske er et af tilværelsens eksistentielle grundproblemer balancen mellem at åbne sig og at beskytte sig. At åbne sig uden at lægge hjertet frit på bjerget så gribbene kan hakke i det. Hvis ikke vi åbner os, dør livet i os af mangel på lys, hvis vi åbner os helt og uden beskyttelse, brænder hjertet til aske i flammernes hede brand.

Selv var jeg helt uvidende om dette i mange år. Engang sprængtes jeg åben. Vi kalder det *den store kærlighed*, men den er tvilling til *den store sorg* og undergangen. Vi elsker at læse om den i romanerne eller se den afspillet i filmen eller på teatret, men ve det menneske for hvem det sker.

Den store kærlighed i litteraturen er tragisk. Tænk på *Shakespeares Romeo og Julie*, tænk på *Morantes Løgn og Trolddom*, tænk på *Singers Familien Moskat*, tænk på den bibelske beretning om *Jakob og Rakel*. Her er den store kærlighed parret med vanvid og udslettelse og uadskillelig fra dem. Vanviddet er prisen.

Et andet grundproblem er spørgsmålet om den menneskelige værdighed. Hvis vi elsker meget, eller hvis vi elsker så meget, at vi ikke kan tåle at miste, kan vi have en tendens til at ydmyge os selv, at lægge os fladt ned for den anden, af angst for at miste - og netop derved øges risikoen for at miste. Hvis ikke vi respekterer os selv, gør partneren det i længden heller ikke. Og så mister vi.

Hvordan kan det være, at vi nogle gange kaster os hovedkuls ud i det vi frygter, netop det vi frygter og vil undgå?

Mine tanker fra forleden om menneskets autonomi og behov for at leve i kraft af sig selv og ikke ved andres nåde og barmhjertighed virker lidt som en akademisk øvelse. Måske en flugt eller en utopi. Er kærlighedens natur at en anden vinder herredømme i vores inderste, at en anden bliver centrum i os, og at kærligheden derfor per definition er ulykkelig og gør os afmægtige og lidende?

Er grundvilkåret det at for at leve må vi opgive livet, og at ethvert forsvar mod dette forhold er en flugt eller gør os ensomme, idet kærligheden ifølge sin natur hører til i hjertets inderste? Findes den lykkelige kærlighed overhovedet?

Eller er der som jeg startede med at skrive tale om en balance, en balance jeg har mistet og prøver at hele? Kan kærlighed leves på halvt blus og med forbehold og beskyttelse? Har vi brug for et indre helle, et aldrig berørt og urørligt sted, et helligt punkt, som kun er vores eget og som ingen må se?

Eller kan vi åbne os også her uden at dø? Er kærlighed og vanvid, kærlighed og undergang, navne for det samme? Eller kan vi elske helt og fuldt uden at gå til grunde?

Senere

Alt er lidelse.

Alt er lidelse, lærer den indiske tænkning og spiritualitet os, men samtidig forjætter den *moksha*, *befrielsen*, ved sjælens eller selvets, *purushas*, frigørelse fra materien, *prakriti*, som når en dugget rude aftørres.

Sjælen eller selvet er det evige, evigt passiv, interesseløst, uden tanker og vilje, hinsides godt og ondt, det er der altid, og har altid været der, men uvidenheden, *avidya*, forhindrer os i at se det, indtil lang tids meditation og askese har aftørret sjælens tilduggede og skjulte realitet ("duggen"=illusionerne, *maya*). Da åbenbares selvet og vi bliver salige.

Jeg tænker mig, at inderne er et ulykkeligt folkefærd.

KI 13.09

Du skal elske din næste som dig selv. Jeg er Herren! (3. Mos. 19, 18)

Her kunne religionerne ende og livet begynde.

Jeg prøver at indkredse, forstå, *kærlighedens problem*. Hvad gør den ved os, hvad er dens natur, kan vi nu engang ikke elske anderledes end på denne smertefulde måde vi gør, som *Dostojevskij* siger et sted?

Jeg håber ikke det går mig som han, der gravede sig så langt ned i filosofiens dyb for at forstå livet og menneskene, at vennerne, familien og konen opgav ham, og forlod ham, fordi han altid var så fraværende. Eller som tåben der siger: *Ja, disse træer er flotte og stærke og deres rod stikker dybt. Men hvor er skoven?*

Måske er den intellektuelle forståelse eller den religiøse indfaldsvinkel ikke den bedste her. Måske må vi prøve at *indføle* os i problemet, og se hvilke ord der kommer, hvilke ord der dukker op, hvilke ord kærlighedens problem lader sig ikklæde. Om nogen.

Den første følelse der melder sig for mig er fare. Kærlighed er for mig forbundet med fare og angst. Som om jeg intuitivt fornemmer det jeg har tænkt mange gange, at kærligheden er et *janushoved*, der smiler på den ene side, og truer med den anden.

Kærlighedens dobbelthed! Den er den største glæde og den dybeste sorg. Den er en splint i øjet og hjertet, der forhindrer os i at se klart. *Du kan ikke leve med den og ikke uden den.*

Er det derfor troen er paradoks? Fordi troen først og fremmest er - eller burde være - kærlighed, og fordi kærligheden er paradoks? Må vi parallelt med *Kierkegaard* og hans troens dobbeltbevægelse opgive kærligheden for at få den, opgive os selv for at vinde os selv, opgive livet for at vinde det, opgive evigheden og frelsen for at nå Paradis og saligheden?

Den følelse af fare der griber mig, når jeg prøver at indlytte mig i livets og kærlighedens inderste væsen - skyldes den denne dobbelthed? At kærligheden både er velsignelse og forbandelse? At vi er inde der, hvor evigheden afgøres, vindes eller mistes? Er vi med kærlighedens problem inde ved livets rod, som enten kan sætte et mægtigt træ i blomst eller splintres af lynet og brænde op?

Jeg vil så gerne forstå det. Men må jeg også opgive at forstå og i stedet foretage *Kierkegaards spring*; ud på de 70000 favne og håbe at *Herren vil gribe mig*?

Når vi springer, er der så kærlige hænder, der griber os? Er tilliden til den kærlige hånd troens væsen? Og hvis ikke vi springer, ikke tør, hvis vi gyser tilbage; står vi så der alene tilbage på kajen mens livets skib har lagt til havs?

Måske er kærligheden de 70000 favne. Jeg gyser.

Senere

Og så sprang jeg. Eller rettere: Jeg må være sprunget for længe siden, for jeg blev grebet. Sådan må det være.

Jeg ved ingenting. Alle de filosofiske, skønlitterære og religiøse værker jeg har læst, gør mig ikke klogere. Snarere er de en form om min uvidenhed. En afgrænsning af tomheden.

Jeg ved ikke om bibelen og kristendommen er sand, eller om koranen og islam er det, eller om *Vandrør mod Lyset* er den fulde sandhed; jeg ved ikke om *Kant*, *Hegel*, *Spinoza*, *Platon*, *Locke* og alle de andre har ret; jeg ved ikke om naturvidenskaben, *kvanteteorien*, *relativitetsteorien*, *biologien*, *kemien*, *astronomien* har fat i noget eller om i det hele taget den naturvidenskabelige metode dur.

Jeg ved ikke om *Hobbes'* samfundsteori er rigtig, jeg ved ikke om *Marx'* eller *Smiths* analyse er korrekt, jeg ved ikke om monetarismen eller keynesianismen er at foretrække. Jeg ved ingenting. Jeg ved ikke om stor kunst fødes af stor følelse og ikke af store ideer, som *Dostojevskij* skrev; jeg ved ikke hvad stor kunst er.

Jeg ved ingenting.

På nær en ting: Jeg ved at Gud findes (selvfølgelig findes Han) og jeg ved at han er varm og tryk og nær og mild. Jeg ved det, fordi det var Ham der greb mig da jeg sprang eller faldt eller hvad det var der skete. Jeg ved dette forud for min viden om min egen eksistens.

Jeg er en flagrende, usikker, indesluttet, drømmende, lidende, urolig, forpint og syg sjæl. Det er ikke sikkert det kan ændres.

Men jeg tror på den kærlige Hånd.

Odense, d. 3.5. 2019

Den forgiftede pil

Om *Buddha* fortælles det, at han ofte nægtede at diskutere metafysiske og filosofiske spørgsmål, og at han gav en lignelse til begrundelse for sin vægring:

En mand blev ramt af en forgiftet pil, men han ville ikke trække den ud igen, før han havde fået oplyst, hvem der afskød den, af hvilken natur den var, hvor den kom fra, hvem der havde lavet den osv. Og til sidst døde han af såret. På samme måde, sagde Buddha, går det den, der vil filosofere og have filosofiske svar; det afholder ham fra at gå vejen til lidelsernes ophør og nå Nirvana.

På samme måde kan vi give en lignelse om diskussionerne om kristendommens dogmatik og alle skrifter og taler om den rette udlægning af teksten og om den rette tro:

En mand kom til himlens port, og mødte der vogteren, lad os kalde ham Simon; manden begyndte at spørge Simon ud om, hvordan der så ud i Paradis, hvem der hørte hjemme der, hvordan Gud ser ud, om der var mange boliger, om der var en til ham; og han ville ikke træde ind, før han havde fået svar på sine spørgsmål.

Men til sidst afbrød Simon manden, og sagde: Stands dine spørgsmål, træd blot ind og se selv! I har fået nøglen af Herren, som siger: Elsk din næste som dig selv! Træd blot ind!

Denne lignelse kan også gælde for islam og enhver anden tro.

Jesus sagde: Paradis er ikke et sted, men en tilstand (Luk. 17, 20-21) og vi kunne tilføje, at kærlighed mere er handling end følelse og tanke (paradis er mellem mennesker, midt iblandt os).

Så måske skulle vi standse alle disse endeløse diskussioner om tro og ikke tro eller vantro, alle disse spekulationer og stridspunkter, vi burde standse krigen ved Paradis' port og blot - troende og ikke troende - træde ind; ved at elske hinanden.

KI 11.27

I mit forsøg på at opnå lindring af - eller måske endda helbredelse for - mine lidelser, har jeg hidtil overvejende søgt et smertestillende middel. Men hvad nu hvis - på samme måde som fysisk smerte kan være tegn på at der er noget galt - mine lidelser skyldes at noget er galt i min psyke, uden at denne fejl eller hvad det er, er af fysisk natur?

Hvad altså hvis smerten og lidelsen ikke er en fjende, men en ven, der prøver at råbe mig op idet den peger på eller er tegn på en brist, en fejl, en illusion, et problem eller hvad det er?

Måske skulle jeg prøve at lytte til smerten i stedet for at prøve at overdøve den; det kunne jo være, at den så vil vise mig det eller de ømme punkter eller lede mig til dem? Hvis jeg tør lytte.

Det er jo heller ikke sikkert, at det er kærligheden der er problemet eller hele problemet. Det kan være at der er flere kilder til lidelserne.

Jeg må prøve at lytte i stedet for at flygte.

Det kan være, at skaden er uoprettelig og min lidelse kronisk, det kan være at den er af fysisk natur og altid har været der, det kan være at jeg må nøjes med den symptombehandlerende medicin jeg får; men det er en undersøgelse værd.

Når jeg åbent lytter til de smertelige følelser, peger de - velkendt - på de gamle traumer jeg har beskrevet i *Natten og gryet (2000)*. Det jeg oplevede dengang var måske forholdsvis uskyldigt og banalt, men for barnet og den helt unge er det mentale rum ikke så stort. Derfor skal der ikke så meget til for at sætte himlen (sindet) i brand og formørke den. Dengang fyldte det alt.

Men som tiden går, udvider rummet sig - som de siger at verdensrummet også gør - og håbet er at denne udvidelse langsomt vil udtynde smertepunkternes magt og intensitet og udstråling, hvilket da også i et vist omfang allerede er sket.

Til sidst vil jeg måske kun høre skriget som halvvejs udviskede og brudte og dæmpede signaler som fra fremmede galakser i et rum i stadig udvidelse; som dæmpede råb, der minder mig om den jeg var engang.

Drømmefanger

Jeg har gennem mit liv haft flere af det, jeg vil kalde *livsdrømme*. Det vil sige drømme under søvn, som har betydet meget for mig og på en måde tegnet mit livs forløb og struktur. Det følgende skriver jeg ud fra den tanke, at *Vandrør mod Lyset* er sand og med det forbehold, at jeg kan tage fejl på det punkt:

Den første drøm af virkelig betydning havde jeg omkring 1986, hvor jeg drømmer at min krop er sort og ond, og at jeg med vildt had i blikket og uden afstand til det mørke, der indhyllede mig, ser op mod min far, der ligger ovenpå i huset og sover.

Den næste drøm havde jeg senere samme år, hvor jeg drømmer at Gud siger til mig, idet et vældigt lys flyder ned i min tanke ovenfra, at jeg skal kæmpe. Et vældigt mørke indhyller mig, og holder mig fast som i en skruestik. Jeg prøver at vende mig om, men forgæves.

Omkring 1988 havde jeg så en drøm, hvor et rosa lys flyder ind i min tanke, og i det lys er en lysende smuk kvinde, der smiler til mig, og som puster lys mod mit hjerte. Jeg smiler igen og vil ind til hende i lyset, men hun gør mig det forståeligt, at det må jeg ikke.

Denne drøms natur tog jeg længe fejl af. Den førte til den fejlagtige opfattelse hos mig, at min dual var denne uopnåelige, guddommelige kvinde, som var højt højt hævet over mig og mit lidelsesfulde liv. Drømmens natur var formentlig en helt anden, en indgivelse, der skulle bringe mig lidelser og ikke trøst ved at få mig til at føle mig uværdig til min dual og hendes kærlighed.

Næste gang en betydende drøm dukkede op, var i 1990 hvor jeg drømmer, at sorte bånd klasker op omkring mit legeme, mit hoved åbner sig i en afgrund, som jeg kigger ned i efter at have udstødt et skingrende skrig, og jeg tænker, om *dette mon er det, de kalder at dø*. Så er jeg i drømmen lidt fra min seng, og ser ind i et grøn-blåt flimrende helvede, og jeg føler en dyb angst. Til sidst hører jeg barnegråd fra vinduet (stadig i drømmen) og ved, at det er Gud der griber frelsende ind.

Den sidste drøm havde jeg omkring år 2000 hvor jeg drømmer, at en sølvgrå streng skyder op fra jorden, jeg klatrer op ad den, og et stykke oppe kommer en kæmpepedderkop ned ovenfra. Jeg verfer den tilside og klatrer det sidste stykke op mod toppen, hvor strengen er gjort fast, og i et firkantet felt der står der: *Helvede er ikke mere*.

Det ville føre for vidt at skrive alt hvad disse drømme betyder eller betød for mig; men kort vil jeg sige, at det samlede kompleks egentlig er udtrykt i den sidste drøm, som udtrykker en vej, jeg har gået i livet, en opgave jeg havde og som nu er fuldført:

Jeg skulle bryde mørkestrømmen fra de Ældste samt Satans (Ardors) forbandelser. Dette er lykkedes, og det betyder, at disse to mørkekomplekser eller fænomener - som tidligere hindrede menneskene i at opnå tanke-vilje-enhed og dermed i - ved inkarnationernes afslutning - af Kristus at blive sagt løs for al videre inkarnation på Jorden - er væk, og derfor - i sammenhæng med den genvej, der er beskrevet i Vandrer mod Lyset, hvor Kristus vandt Ardor tilbage til lyset og Gud - er vejen til Gud genåbnet for alle.

Dette var min opgave. For at løse den har jeg været helt inde i kernen af det mørke ("helvede"), hvori mørkestrømmen havde sin rod og det hvori forbandelserne blev skabt; det smertelige afmægtige had og raseri mod Gud og de voldsomme lidelser der hørte til.

Som sagt: Jeg kan tage fejl, men det er sådan jeg tror det er. Engang jeg vågnede en morgen stod følgende ord som en efterklang i mit hoved: *Husk, bag store gerninger i dag, ligger et stort forarbejde i Guds Rige igår.*

Derfor: Hvis jeg ikke tager fejl, og det virkelig hænger sammen som her beskrevet og nogle ønsker at takke, så tak Gud og ikke mig.

Odense, d. 5.5. 2019

Forbandelsens ring

Jeg har altså så - måske - opfyldt min mission - løst min opgave. Men livet fortsætter og det er egentlig ikke blevet lettere. Jeg hjem søges stadig af smertelige følelser og fortvivlelse og af og til bitterhed.

Der er sikkert en forbindelse mellem tanker og følelser. På den måde at negative tanker skaber negative, smertelige, følelser, og smertefulde følelser skaber negative tanker.

Jeg tænker det - igen - som en psykisk art akustisk tilbagekobling - en mental smertefuld hyletone, der skabes - som jeg oplever det - først ved smertefølelse og dernæst negative,

fortvivlede og fortvivlende tanker - som så skaber mere smerte og igen negative tanker osv - i en negativ spiral eller mental malstrøm som hele tiden forstærkes.

Dette fænomen som er så fremherskende i mit liv, vil jeg kalde *forbandelsens ring*, en selvforstærkende lidelse som - igen - viser mørkets - det ondes - paradokse natur. Ved at tænke negativt i forbindelse med smertefulde følelser hvirvler jeg mig ind i den lidelse, jeg søger at helbrede eller bare mildne.

Hvis vi går ind i det onde, fremkalder det netop det, vi søger at undgå.

Kan jeg bryde denne forbandelse - og i givet fald, hvordan?

Mine følelser kan jeg ikke kontrollere. Og dog? Kan jeg mildne mine lidelser ved at tænke anderledes? Tænke mere positivt? Jeg har heller ikke fuld kontrol over mine tanker, men dog mere end følelserne. Hvis jeg skal bryde den negative spiral, forbandelsen, må det derfor være med udsæt i tankerne.

Jeg føler mig knuget, forpint, urolig. Og når det har varet længe nok, kommer de fortvivlede tanker, bitterheden, dødsønsket. Og så ruller snebolden, forbandelsen. Men kan det lade sig gøre at tænke mindre mørkt og fortvivlet midt i lidelsen?

Det forekommer mig, at de smertelige følelser kommer - ofte pludseligt og helt uden for min kontrol. Dette kan jeg ikke styre. Men tankerne omkring - kan jeg lære at håndtere lidelsen mere konstruktivt og dermed bryde eller mildne malstrømmen, undlade at springe i den?

Kan jeg bryde forbandelsen, er der en vej?

Odense, d. 6.5. 2019

Men det jeg oplever mest i disse dage er det jeg på bloggen kalder *eksistentiel indsnævring*, der hænger sammen med og resulterer i *åndelig intensivering*. Det opleves nogle gange som et mentalt tryk eller pres - som bevæger jeg mig gennem et snævert mentalt rum.

Andre gange er det som om jeg skal gennembryde noget - en mental eller energimæssig mur - at jeg må anstrenge min vilje for at forcere en mental forhindring eller barriere - for at tage det næste skridt i livet.

Det opleves også som en lidelse, men - apropos gårsdagens optegnelse - så kan man se positivt på det som noget der beriger - intensiverer - min ånd, som når kul presses til diamant og slibes til.

Det der især styrkes ved disse oplevelser er *viljestyrke, selvbeherskelse og tålmodighed*.

Så der er en vej. Den er ikke let - men hvad er let? - livet er ikke let. *Visdom og indsigt kommer ikke dumpende tilfældigt en dag uden at vi rører en finger og uden vores medvirken - den kommer når vi søger at bryde vej gennem sten - for eksempel vores egne begrænsninger eller det mørke, der er så kolossalt meget af her i verden.*

Eftermiddag

Den store kærlighed og den store sorg er tvillinger i livets vugge.

Eller er de?

To gange i mit liv har jeg oplevet at falde i dybe huller. Første gang tilføjede jeg mig selv et næsten ulægeligt sår. Anden gang blev det - muligvis - mig påført af andre. Jeg skriver her om det andet sår og siger kun om det første, at den oprindelige smerte førte mig lige ind i det andet - som et fortvivlet forsøg på at leve, at få lægedom, ja, frelse og forløsning.

Jeg blev voldsomt forelsket i en ung kvinde, som jeg studerede sammen med på Aarhus Universitet. Da hun forlod mig - vi var ikke rigtige kærester - oplevede jeg det jeg vil kalde *sjælens eller åndens tilintetgørelse*.

Dette oplevede jeg i form af den drøm, jeg har beskrevet under afsnittet *Drømmefanger* om de sorte bånd, der blev klasket op omkring min krop i drømmen for længe siden. Jeg har også beskrevet drømmen i *Natten og gryet*.

Men - det hele var illusorisk. Jeg mistede - ja - men hun var ikke - som jeg troede dengang - min dual. Man kan ikke miste sin dual og ånden kan ikke tilintetgøres af mørket, men kun hvis vi - alvorligt - beder Gud om det.

At det var illusorisk forhindrede dog ikke de alvorlige følger - den dybe lidelse der fulgte, og som jeg stadig oplever reminiscenser af. Som følge af oplevelsen dengang for snart 30 år siden er kærligheden stadig for mig fuld af fare og angst. Jeg giver mig selv 100% og kan derfor igen fortabe mig i den afgrund, der åbnede sig dengang - miste mig selv helt.

Dette ser jeg nu klart. Både de alvorlige følger og det illusoriske i traumet og den aktuelle risiko. Og denne erkendelse kan måske på længere sigt føre til en mildning af lidelserne og styre mig udenom kærlighedens farer nu og fremover. Gradvis - måske - kan skriget fra dengang dæmpes yderligere for aldrig at gentages.

Hvis det er rigtigt at disse lidelser blev mig påført af andre (blandt andet gennem drømmen om den lysende rosa kvinde (som i virkeligheden var et mørkebillede) (*Drømmefanger*)) - udover min egen desperation og fortvivlelse og søgen efter en kærlighed, der var stor nok til at frelse mig fra mit første traume eller fald - så må jeg - hvis jeg skal være konsekvent og i overensstemmelse med mit livssyn - at vi må søge at tilgive dem, der gør os ondt - søge at tilgive også dette.

Kan jeg det? Jeg vil gerne. Men kan jeg? En smerte, en lidelse, der - omend illusorisk - når til bunden af helvede - min sjæls tilintetgørelse. Kan jeg tilgive det?

Jeg vil gerne.

Odense, d. 7.5. 2019

Befrielse gennem erkendelse

I Mircea Eliades *De religiøse ideers historie* støder jeg på en filosofisk eller religiøs skikkelse i og for sig ligeså monumental og skrækindjagende som Platons Sokrates og hans *det eneste jeg ved er, at jeg intet ved* - selv om dette måske var sagt med ironi og et glimt i øjet.

Nagarjuna fortolkede buddhismen ved sætningen eller tanken: *Alt er tomhed*. Han tænker indenfor den traditionelle indiske filosofis ramme *at alt er lidelse* og søger herfra befrielsen, *moksha*, gennem erkendelse af *den højeste sandhed (vidya)*.

Alt er tomhed transcenderer alt. Det er ikke muligt at sige, at sjælen eller verden eksisterer eller ikke eksisterer og det er ikke muligt at sige, at tomheden eksisterer eller ikke eksisterer. Det er ikke muligt at sige, at selvet eller jeget eksisterer eller ikke eksisterer osv.

Det forekommer mig at *Nagarjuna* i lighed med den indiske tradition prædiker en frelseslære, soteriologi, der igen - ligesom Eva i myten - rækker ud efter æblet. Måske er sandheden den, at der ikke findes nogen højeste sandhed, der er inden for den menneskelige erkendelses eller erfarings rækkevidde.

Sokrates og Nagarjuna er på en måde yderpoler i den samme vildfarelse: En totalitær epistemologi, der enten hævder intetviden eller alviden, hvor sandheden måske er en nogetviden. Vi kan vide noget - ikke intet og ikke alt.

For mig er *Vandrer mod Lyset (Supplement II, no 64)* sandhed: Vi opnår befrielse ved åndelig helhed gennem udrensning af tanke og vilje for mørkekomplekser, hvorved vi - ved tankens og viljens forening - bliver upåvirkelige af mørkets, det ondes, kræfter og udstrålinger i al evighed.

Ved denne befrielse eller åndelige helhed erkender vi også vores *principielle og evige begrænsning*. De der engang faldt (de Ældste) mistede dette blik for begrænsningen og ville være guder eller Gud selv.

Så vi kan sige at selve eftersøgningen eller jagten på den højeste sandhed som middel til befrielse eller frelse - for eksempel i den indiske tradition, religion og filosofi - paradoksalt og tragisk binder sine disciple til det dybeste mørke.

Hvis vi følger *Vandrer mod Lyset* ligger befrielsen ikke i erkendelse (gnosis) - og heller ikke i tro som kristendommen og islam hver for sig hævder - men i renselse (katarsis). Og den ligger ikke i askese, selvfornægtelse og tilintetgørelse, men i kærlighed. Vi renser vores ånd gennem sorg og anger over det onde vi har gjort. Så enkel er sandheden nogle gange.

Odense, d. 8.5. 2019

Torah, Sharia og Kristi Tale

Hvis vi forstår *Torah, Loven*, som alle de lovbud, der gives i de fem Mosebøger, *Pentateuken*, og de straffe jøderne rammes af ved lovbrud, og hvis vi forstår *Sharia* som den vej som muslimerne mener fører til Gud (Allah) og som tager sin begyndelse ved trosbekendelsen, *shahada*, (sharia kan betyde "vejen til vandhullet" eller "kilden" og er et billede på vejen til Gud) og som både indeholder belønningen til de troende og straffen over de vantro, så er det påfaldende hvor meget *Kristi Tale* bryder med disse opfattelser af den guddommelige lov, i og med den enkle tanke, som jeg finder det forsvarligt at læse ud af de love han fortæller om heri og i det hele taget af *Vandrer mod Lyset* i sin helhed, nemlig at

Gud ikke straffer.

Denne tanke er helt i samklang med den milde, kærlige, varme og trygge Gud, som har åbenbaret sig for mig personligt, og derfor er jeg ikke i tvivl om dens sandhed. Alene tanken om den straffende Gud finder jeg umulig og bespottelig.

Vores tanker og handlinger har konsekvenser, ja, og vi lever under karmaloven, *som du sår skal du høste*, en lov, der på godt og ondt indspejler eller tilbagespejler enhver tanke og handling og dens konsekvenser i os selv, men dette er ingen straf, og ingen skal lide evigt. Det er *opdragelse*, derved, at vi med karmaloven meget klart og præcist lærer præcis hvad vi gør og hvilke konsekvenser vores tanker og handlinger har.

De gode tanker og handlinger giver os fred og glæde og lykke, de onde tanker og handlinger giver os lidelse, smerte og ufred. *Derved lærer vi - på egen ånd og legeme - forskellen mellem godt og ondt, lys og mørke, idet vi høster den glæde, fred og lykke vi sår, eller de lidelser, der følger af det onde.*

Det er således ikke Gud - men os selv - der i nogle tilfælde giver os lidelse og smerte, uden at det er en straf. Lidelserne er en konsekvens af de onde tanker og gerninger vi af og til har eller udfører.

Ved karmaloven åbnes vores øjne - langsomt - for forskellen mellem godt og ondt; ikke sådan at vi bliver lig Gud (jf den bibelske syndefaldsmyte), men sådan at *vi bliver værdige og myndige og selvstændige væsner, værdige til Guds kærlighed og i sandhed og med ære Hans børn.*

I visse liberale forståelser af kristendommen hævdes en beslægtet tanke: At Gud giver os valget - i frihed - mellem Ham og djævelen, Himmel eller Helvede. At det altså heller ikke her er Gud, men os selv, der i nogle tilfælde bringer straffen over os.

Men hvis vi holder os til *Vandrer mod Lyset* så kan det siges, at netop her går grænsen for vores frihed; for *Gud vil ikke, at nogen skal lide evigt eller eventuelt miste det evige liv.*

Er dette ikke en mere tryk og etisk forsvarlig tanke - værdig en Lysets og kærlighedens Almagt, Gud - end den, der lader det begrænsede - og måske åndeligt blinde - menneske træffe et forkert valg med evige konsekvenser?

Senere

Ydre og indre farer

I forlængelse af den tidligere optegnelse fra i dag er det muligt - ud fra tanken om karmaloven og dens spejl og idet vi følger *Vandrer mod Lysets lære* - at sige noget om ydre og indre farer:

Hvis vi forstår karmaloven som dette nøjagtige spejl, der spejler alt det vi tænker og gør tilbage i os selv, og at der derfor til enhver ond tanke eller handling følger lidelser i form af *fremtidig soning*, så kan vi sige, at ved selv at øve ondt, *ophober vi karma eller fremtidig lidelse ved soning*, mens vi ved det onde vi udsættes for af andre, *soner fortidige overgreb, synd eller forbrydelser.*

Derfor er der en afgørende forskel mellem ydre og indre farer:

Ved de ydre farer, det vi trues med eller udsættes for af andre uden egen skyld (det vil sige uden egen skyld i den foreliggende fortræd), *soner vi fortidig syndeskyld*, ved de indre farer derimod - idet jeg med indre farer eller egentlig fare mener det onde vi selv fristes til at gøre eller rent faktisk gør - *ophober vi syndeskyld.*

Sat på spidsen er det derfor for eksempel bedre at blive slået ihjel end selv slå ihjel. Eller bragt på en kort formel:

Den egentlige fare - den indre fare - er ikke våbnet i fjendens hånd, men våbnet i din egen. Det bedste forsvar - det hvormed vi beskytter os bedst - er ved ikke selv at øve ondt.

Når vi taler om karmaloven og dens spejlfunktion må vi også være klare over, at loven ikke bare spejler tanken og handlingen, men også *motivet* til vores handlinger. Derfor hjælper det os ikke ved udsoningen af vores karma bevidst at udsætte os for ydre farer eller for eksempel at friste andre til at gøre os ondt for dermed at slippe billigere eller hurtigere i det kosmiske regnskab.

Karmaloven spejler vores inderste og ikke kun handlingerne, og derfor og dermed opdrager og forædler den også vores inderste, så vi til sidst - når vi har høstet lidelse nok - ikke længere hverken gør eller ønsker at gøre ondt.

Dette er Guds opdragelse af os og retfærdighed.

Odense, d. 9.5. 2019

Kjærulffs teorier

I mange år var jeg dybt fascineret og optaget af den danske forfatter, *Peter Kjærulffs*, teorier og tanker som han fremlægger dem i *Ringbærerens Dagbog* og *Drømme (og drager set med klarsyn)*. I dag ser jeg hans teorier som totalt forføjede og misvisende.

Men det er - indrømmet - et sammenhængende univers; dog som et eksempel på det han selv skriver og advarer imod - et system af mørke som splitter virkeligheden ad og sætter den sammen igen uden at glemme en eneste detalje - i forvrænget form:

Den "ring" som han beskriver og som skal forestille Ardors forbandelser, har intet med virkeligheden at gøre, og det at forbandelserne nu er brudt (hvad de ikke var da han udgav *Ringbærerens Dagbog* i sin første og nærmestfølgende versioner) har ingen effekt på *æteroptegnelserne* som han påstår (for en beskrivelse af æteroptegnelserne; se *Vandrer mod Lyset*).

Det at forbandelserne blev brudt - hvilket Kjærulff ingen lod og del har i - betød ikke at æteroptegnelserne forsvandt, men derimod at det igen blev muligt at vinde åndelig helhed, tankevilje-enhed (*Supplement II, no 64*), og dermed at vejen til Gud igen blev åben og mulig, da vi først siges løs fra de jordiske inkarnationer, når denne helhed eller enhed er nået. Denne vej eller mulighed spærrede tidligere forbandelserne.

Kjærulff bestrider tanke-vilje-enhedens mulighed og realitet, så også på dette punkt tager han fejl.

Derudover findes der formentlig ikke chakras overhovedet - hverken i traditionel østlig forstand eller som hævdedet inden for det man kalder *New Age* eller som beskrevet af Kjærulff og *kundalini* er noget helt andet end han påstår.

I det hele taget fremstår hans tanker for mig som en fuldstændig forvrængning af virkeligheden. Heldigvis forlod jeg dette gøgleland for mange år siden - en dag faldt det sammen som en ballon der revner - og blev til det det er: Ingenting.

Odense, d. 10.5. 2019

Lad i den Højstes sandhed sjælen finde ro, gå mod strømmen til kildens udspring og drik Hans sandhed

Mig bekendt er det ikke lykkedes gennem filosofiens tusindårige historie at bevise en eneste ting. Ikke bare i filosofien men i videnskaben generelt er det mit indtryk at der hersker en ren babylonisk forvirring. Sandheder kommer og går - intet består. Selv inden for matematikken taler man om *matematikkens grundlagskrise* eller *grundlagsproblemer*.

Måske er selve den naturvidenskabelige, selvkorrigerende metode for så vidt god nok. Måske er *den kritiske rationalisme* brugbar. Men hvis verden består af andet end materie, hvis den også indeholder *ånd*, principielt forskellig fra materien, så får vi med den naturvidenskabelige metode kun halvdelen af historien.

Hvis vi holder os til *Vandrer mod Lyset* så har vi ingen sikker målestok for de evige sandheder eller sandhed overhovedet (*Supplement I, no 10*) udover den sindets ro og fred som ledsager sandheden, og den uro som følger af løgnen.

Eller som jeg engang skrev:

Når vi hører en løgn og tror den, bruser sindet op som når glødende jern sænkes i vand; det bruser og hvirvler og vi finder ingen fred. Når vi hører en sandhed og tror den, er det som når en blomst lukker sin krone ved aften efter at have inddrukket dagens lys; blomsten går til ro og intet er mere naturligt.

Sandheden er ikke i ekstasen, men i roen.

Eftermiddag

Guds inkarnation

Tanken om Guds inkarnation er ikke eksklusiv for kristendommen. Den findes også i iransk religion i beretningen om *Mithras* menneskeliggørelse i kongen *Mithradates Eupator* (og andre konger; *Mircea Eliade, De religiøse ideers historie, kap. 27, §212*), omend denne version mere minder om den jødiske Messias tanke og - forventning, da *Mithradates* først ved sin kroning udråbes til en inkarnation af *Mithra, Gud*.

Mithras inkarnation er ledsaget af lignende legendariske beretninger som kendes fra Kristi inkarnation; hans fødsel bebudes af en komet, lynet slår ned i den nyfødte men efterlader kun et ar osv.

Den kristne Messiaslære indeholder allerede fra start en selvmodsigelse i og med at Messias i 2. Sam. 7, 11-17 forjættedes at skulle være af Davids slægt. I Matt. 1, 1-17 søges det vist, at dette netop er tilfældet i og med at Josef er af Davids slægt, *men Josef er ikke Jesu far; Jesus påstås at være undfanget ved Helligånden og ikke ved Josef og derfor er Jesus af Nazareth ikke af Davids slægt, og derfor er han ikke den af Samuel bebudede Messias*.

I kristendommens lære om Guds fødsel, liv, død og genopstandelse er der spor af ældre religion, for eksempel i den oldegyptiske myte om Isis, Osiris og Horus og i den græske myte om Dionysos, der bliver flået og farer til dødsriget og genopstår, og som sådan fortsætter kristendommen det gamle skema for religionerne, fødsel-liv-død-genopstandelse (eller genfødsel). Ikke bare mennesker men også guder og verdner fødes, lever, dør og genopstår i en harmoni eller overensstemmelse mellem makrokosmos og mikrokosmos.

Hertil er der normalt knyttet eskatologiske håb og forventninger om en ny og bedre, eventuelt paradisisk, verden efter apokalyptiske katastrofer og kampe mellem godt og ondt, hvor det gode til sidst vil sejre og udrette det onde helt. Apokalypser kendes ikke bare i Det nye Testamente (*Johannes' åbenbaring*), men også i Det gamle Testamente, fx hos Esajas, og de kendes fra iransk religion (*Hystaspes Orakler; Mircea Eliade, kap. 27, §212*), i *New Age* osv.

Hvorom alting er:

Tanken om Guds inkarnation, menneskeliggørelse under en hvilken som helst form, er bespottelig og en endelig og endegyldig konfrontation mellem godt og ondt i "de sidste tider" vil aldrig finde sted. Universets gode kræfter vil ikke udrette og tilintetgøre "de onde", men vinde dem tilbage. Dette er en realitet og har været det længe ved Kristi anden genkomst gennem Vandrer mod Lyset.

Kristus har været her - ikke som en inkarnation af Gud, men som den der vandt den Onde tilbage. Indtil videre har mennesker dog - igen - vendt ham ryggen og "korsfæstet" ham påny ved deres ligegyldighed, kulde og afvisning af det mægtige arbejde, der gik forud for lysets gennembrud og dets resultater: Vandrer mod Lysets fremkomst og den åbnede genvej til Gud gennem en tilgivelse af den dybest faldne. Endnu korsfæster mennesker ham ved den tåbelige tro på hans guddommelighed og offerdød og genopstandelse.

Hvor længe skal vi endnu korsfæste ham, hvor længe skal denne skændsel fortsætte?

Odense, d. 11.5. 2019

Den fortabte søn. Tilgiv jeres fjender

Tanken om den Ondes frelse er sjælden i åndshistorien. Jeg er - udover i *Vandrer mod Lyset* - kun stødt på den to andre steder:

I buddhismen hvor Buddha skal have sagt, at selv *Mara (den Onde)* engang skulle frelses, og i Demetrius' anklage mod Origenes for netop at have hævdet, at frelsen også omfattede Satan. Denne anklage skal Origenes dog kategorisk have afvist (kilde: engelsk Wikipedia, 11.5.19; artiklen om Origenes).

I Buddhismen er der det aspekt, at Mara ikke altid opfattes som en person, men nogle gange som et princip (der leder væk fra oplysningen), så her er tanken om den Ondes frelse måske tvivlsom og kan tolkes som menneskets frigørelse for det, der forhindrer oplysningen eller sinker på vejen mod *Nirvana*.

I kristendommen giver Jesus lignelsen om den fortabte søn (Luk. 15, 11-32), så her er tanken om den Ondes frelse indirekte og åben for fortolkning.

Til gengæld er der en del beretninger om, hvordan store religiøse personligheder fristes af den Onde, men afviser ham, "besejrer" ham, hvilket i realiteten er et nederlag, hvis udgangspunktet er *Vandrer mod Lyset*:

I *Vendidad (Fargard 19)* (*Vendidad* er en del af *Avesta*, *Zarathustrianismens* hellige tekster; avesta.org) berettes det, hvordan *Zarathustra* angribes af *Ahriman (den Onde)*, men afviser ham (lider nederlag), *Buddha* siges at være blevet fristet af *Mara (den Onde)*, da han sad under botræet og søgte oplysning, men viste ham væk (nederlag), *Jesus* fristes af *Satan* i ørkenen men besejrer ham (lider nederlag; Matt. 4, 1-11; Mark. 1, 12-13; Luk. 4, 1-13).

Derudover fortælles det for eksempel også om *Luther* og *Grundtvig*, at de blev konfronteret med den Onde, men afviste ham (led nederlag).

I iransk før-islamisk religion har *Ohrmazd (Ahura Mazda)* skabt verden med det formål at besejre den Onde (*Ahriman*), i kristendommen fordømmes djævelen til evig fortabelse i Ildsøen og i islam stener de troende rituelt den Onde i forbindelse med valfarten til Mekka.

Alt dette viser hvor særegen for *Vandrer mod Lyset* tanken om *Guds konsekvente og alle omfattende kærlighed og barmhjertighed* er. Og det viser hvor ofte mennesker sætter grænser for Guds kærlighed og Almagt; grænser som ikke findes, for Guds kærlighed er *uendelig*.

Det viser hvor unik tanken om menneskers tilgivelse af den Onde er for *Vandrer mod Lyset*, og det illustrerer det åndelige klima, som de største personligheder - der havde til opgave at vinde den Onde tilbage ved tilgivelse og bøn - arbejdede i, *hvor svært det har været og hvorfor det så ofte mislykkedes*.

De arbejdede billedlig talt i en ørken med langt til nærmeste kilde. Og meget ofte segnede de under byrden og led nederlag. *Nederlag der af eftertiden opfattedes som sejr og som derfor forstærkede Solens brændende hede og udtørrede kilderne yderligere, og som fjernede mennesker fra forløsningen: Tilgivelsens velsignede livskilde.*

Middag

Vandrer mod Lyset. Kilden

Hvad er denne kilde, hvorfor er den så svær at finde, hvorfor gør den modstand når vi søger den, når vi går mod den for at finde dens udspring?

Kilden er tvesindet. Den er Gud og verden. Den er Gud du søger og som slukker tørsten og den er verdens modstand, der ved sin strømmen og brusen søger at skylle dig væk.

Skal vi da forsage verden?

Nej, gennem verden skal vi gå, uden verden finder du den aldrig, i den skal du finde styrke og visdom, thi her er kildens forgreninger. Blandt mennesker skal du vandre i kroppen, uden anstrengelse finder du ikke visdommen og ophavet.

I verden skal din ånd sluttes, blandt mennesker, for her er livet. Din største byrde skal blive din største styrke, din dybeste sorg din dybeste lykke, din største lidelse din dybeste fred.

For kilden er tvesindet, den er kærligheden, dens udspring er Gud og kun den kan slukke tørsten.

Odense, d. 12.5. 2019

Kristendommens blasfemi

Jeg tror at det er rigtigt at betragte kristendommen ud fra et *forkyndende spor* og et *livsspor*. Det forkyndende består for mig at se i kernetanken *Guds Rige er kommet nær i Kristus*, og livssporet knytter sig til selve Kristi fødsel, liv, død og genopstandelse.

Nu: Når jeg tænker på den Gud, der flere gange har åbenbaret sig for mig, og hvis billede og ansigt jeg så tit ser for mit indre blik; denne uendelige Gud, den trygge, varme, nære og Almægtige Gud og Herre; når jeg ser denne Guds altomfattende Væsen, den uendelige lysets og kærlighedens Magt;

Så bliver med det samme hele den kristne tankegang og tro *til en forfærdelig og afskyelig blasfemi. En helt uhørt forbrydelse mod det hellige, det uendelige.*

Præster indrømmer uden at blinke: Kristendommen er uforståelig, et mirakel, en gåde, uudgrundelig med forstanden, kun åben for hjertet og troen på trods, *en forargelse for jøder, en dårskab for græker*. Ved Helligånden vækkes vi ved Ordet til tro og indtræder i Paradis, som ikke er et sted vi kan sige *her er det*, alt ufortjent og alt ved Guds nåde.

Hvor lidt de dog ved, hvor lidt de kender den Almægtige! De korsfæster Kristus igen! Han fik 2000 år på korset og han hænger der endnu! De spotter og ved det ikke! De er blinde og kalder mørket de ser for lys, de holder hænderne for øjnene for at skærme for lyset! Gud tilgiv dem, for de ved ikke hvad de gør!

Mellem tro og tro

De siger at Guds Vilje og veje er uransagelige. Det kan være, men dog er det så simpelt: *Guds Vilje er kærlighed og Hans veje er kærlighedens veje*. De siger at mennesket er så lille og ubetydeligt. Det kan være, men dog er det mægtigt når de gør Guds Vilje, kærligheden.

Ikke ved tro, ikke ved viden (gnosis, vidya), men ved kærlighed, skal mennesket helliges og herliggøres og ved kærlighed oprinder Guds Rige, kærlighedens Rige.

Den islamiske blasfemi

Profeten Muhammed beskrives i koranen som *en overbringer af et godt budskab og en tydelig advarer*. Det gode budskab handler om den frelse og den herlighed, der venter dem, der underkaster sig Allah og kommer til tro. Advarslen gælder den ilde skæbne, der venter dem, der nægter.

Nu: Lad os også betragte denne lære ud fra billedet af den Almægtige Lysets og Kærlighedens Magt, Gud. Den Gud ingen har grund til at frygte, den Gud i hvis Hånd det er velsignet og saligt at vide sig, den Gud, i hvis uendelige kærlighed og mildhed alle kan hvile.

Er det Ham der kalder mennesker *brændsel for Ilden*, er det Ham som *hælder kogende vand i halsen på de vantro for evigt*, er det Ham, der fremkalder vantro og dermed fortabelse og som øger vantroen for at vise sin magt, er det Ham, som leger med Skabelsen som en humørsyg tyrann der misbruger sin Magt, og som straffer så uendelig grusomt og vilkårligt?

Åh, tåbelige mennesker! Hvor lidt I ved om den Almægtige og hvor I spotter Ham, dog uden at vide det! Også I er blinde og kalder det mørke I ser for lys, og I skænder og brænder alle der ikke vil underkaste sig, alle der ikke vil anerkende jeres blinde febervildelser som sandhed, alle der ikke vil bøje sig under den mørke Allahs tyranni!

Endnu en gang: *Tilgiv dem, Gud, for de ved ikke hvad de gør!*

Odense, d. 13.5. 2019

Samfundenes oprindelse og logik

I *Leviathan (1651)* argumenterer *Thomas Hobbes* for det synspunkt, at samfundenes oprindelse og individernes magtafgivelse til en suveræn (konge, parlament osv) grundes på ønsket om og behovet for at undgå *naturligtilstandens alles kamp mod alle*. Derfor indgår individerne en (stiltiende eller explicit) *samfundskontrakt* om magtafgivelse og frivillig underkastelse under suverænen.

Mod denne tanke kan vi sige, at samfundenes oprindelse og logik er før-bevidste, at de altså ikke skyldes bevidste tanker og overvejelser, ud fra den simple kendsgerning at dyr gør det samme (vi antager her, at dyr ikke har "bevidsthed") og at også dyr ofte lever i flokke under en fører/leder. Vi minder her om fx myrekolonier, fugleflokke, hjordeflokke osv.

Samfundenes oprettelse - både dyrenes og menneskenes - synes at være sket ud fra evolutionens logik - at de der ikke dannede samfund, ikke overlevede - idet samfund eller flokke af dyr og mennesker er mere konkurrencedygtige end enlige dyr eller mennesker.

Det Hobbes kalder magt- eller suverænitetetsafgivelse - det faktum at både dyr og mennesker som oftest lever under en leder eller fører - skyldes mindre en frivillig afgivelse af magt og suverænitet end en *kamp om magt*, hvor den stærkeste tilraner sig - bliver altså ikke tildelt frivilligt - magten. Den stærkeste (dyr eller menneske) har de bedste muligheder for at føre generne videre, så også kampen om magt synes dikteret af evolutionen uafhængig af bevidsthed og bevidste overvejelser eller argumenter.

Denne magtkamp kan ses overalt i naturen, hos dyr og mennesker, og det ledende princip synes at være evolutionens, det at føre sine gener videre.

Så det ser ud som om, at både selve samfundenes oprindelse og kampen om magt er produkter af evolutionen og ikke del eller produkt af den menneskelige ratio, fornuft, da - som sagt - begge fænomener ses både hos mennesker og dyr.

Vi kan give forskellige argumenter for, at samfundsdannelse og magt er rationelle - idet vi for eksempel overfører *Adam Smiths* argument for arbejdsdelingens og specialiseringens økonomiske fordele (*Wealth of Nations, 1776*) så vi siger, at samfund er mere konkurrencedygtige end individer i kampen for overlevelse, idet samfundets medlemmer hver varetager den del af forsvaret for og udviklingen af samfundet som de er bedst egnede til. Forsvaret og udviklingen uddeles og specialiseres også, hvilket det enkelte individ ikke har mulighed for.

Og der kan sikkert anføres andre argumenter for samfundenes og magtens rationalitet.

Men selve *samfundenes og magtens oprindelse og logik* synes at være før-bevidste og dikteret af evolutionen, og de ligger derfor dybt i os, både mennesker og dyr, idet de er et resultat af årtusinders og millioner af års kamp for at overleve. Måske er det også derfor, at stater og nationer reagerer så voldsomt, hvis de trues på eksistensen.

Her træder overlevelsesinstinktet og selvopretholdelsesdriften til og gør civiliserede nationer til barbarer på et øjeblik; lange tiders møjsommelig tilkæmpet kultur og civilisation skabt af *det menneskelige punkt* som forbinder mennesker og som skaber og forbinder kulturer kan næsten momentant overskyldes og ødelægges af nogle få men alvorlige kriser og trusler.

Eller som man siger: *Civilisationen er kun et tyndt dække over et dyb af drifter, vold, dæmoni og mørke i det menneskelige sind, og der skal kun en gnist til at antænde branden.* Men hvis vi er klar over dette har vi måske en chance for at undgå de værste følger af menneskets indre dæmoni.

Universalisme

En tænker jeg vender tilbage til igen og igen i overvejelserne om politik, magt, krig og fred er englænderen *Emery Reeves*, der i *Fredens anatomi* argumenterer for *universalismen* som en mulig og farbar vej ud af tidens krig, vold og kaos (værket blev til umiddelbart efter 2. Verdenkrig i forbindelse med oprettelsen af FN). Jeg oversætter her hans tanker til følgende:

Så længe der er to eller flere magtpunkter, magtcentre, i verden hvorfra der opstilles normer for lov og ret, vil disse være tilbøjelige til at ville tilkæmpe sig enemagten, eneherredømmet, enten af angst for at blive tilintetgjort af andre magter eller af ekspansionstrang. Dette fører til en del krig og mellemstatslig vold.

Som det er nu er krig og flygtningestrømme blandt andet forårsaget af, at forskellige etniske grupper (fx vestlige eller muslimske) refererer til hver deres magtpunkt (som også kan være en ideologi eller en religion), som konkurrerer om overherredømmet, hvilket udover krig også blandt andet fører til segregation af bestemte befolkningsgrupper.

Hvis vi derfor frivilligt kunne danne *et magtpunkt, et magtcenter*, hvorfra der opstilles normer for lov og ret, en verdensstat for verdensborgere, som ikke refererer sig til forskellige konkurrerende magtcentre men til et fælles, ville en del af årsagerne (de strukturelle) til krig bortfalde, og dermed ville også en del af problemerne med flygtningestrømme ophøre.

Verdensstaten skulle ikke være et resultat af en blodig magtkamp, men en frivillig overenskomst mellem verdens forskellige stater (magtcentre, magtpunkter) og med respekt for de universelle menneskerettigheder og pligter ud fra det her anførte rationale: Chancen for fred og deraf flydende velstand og sikkerhed for flest mulige mennesker.

Hvis dette kan lade sig gøre - naturligvis ikke uden en vis modning af tanken over tid - ville vi erstatte den blodige magtkamp med Hobbess rationale for statsdannelsen (*Leviathan*), og derved overvinde evolutionens blinde og smertefulde instinkt som jeg forsøger at beskrive i det foregående afsnit (*Samfundenes oprindelse og logik*).

Et oplagt fællespunkt for alle mennesker, der måske kan bære den fredelige Verdensstat, er netop den kendsgerning: At vi alle er mennesker. Det menneskelige punkt der forbinder os tilsiger, at vi som sådan har visse rettigheder og pligter som er universelle: Menneskerettigheder og -pligter. Dette i samklang med den økonomiske og igangværende politiske globalisering i form af FN, en verdensbank, en verdenshandelsorganisation, en international straffedomstol og forskellige andre globale institutioner viser at vi har *et begrundet håb om fred*.

Odense, d. 15.5.2019

Det sprængte sind

Hvem skulle have troet det muligt? Hvem skulle have troet, at det ville tage mig det meste af tre årtier at samle det sind, der sprængtes dengang i min tidlige ungdom? Hvem skulle have troet, at vejens slutning ikke var livets, men dødens ende og livets begyndelse?

De taler om shamaners og andre helliges initiationsprøver, deres nedfart til underverdenen og opstigen til himlen. De taler om den ekstatiske rejse og den deraf flydende indsigt og evne til at tilhjelpe et samfunds psykiske helhed og sundhed.

Jeg selv smagte kun lidt ekstase - ekstase er ikke vejen, men fejlen, et af det ondes kendetegn. Jeg smagte åndens død ved ekstasens slutpunkt, men genfødtes i ro. Mit sind er nu mere i ro og afgrænset, fattet, måske helt.

Ekstasen prædiker det grænseløse sind og forening med guden. Ekstasen er sprængningen. Roen ligger i afgrænsningen, begrænsningen, sluttetheden.

Og i roen ligger åbenbaringen. Lad blot de hellige have deres alvidenhed og almagt og gudslighed. Jeg er kun et menneske.

Jeg siger ikke mere.